ცნობის ფურცელი

VI წ. ყოველ-დღიური გამოცემა **1901** კვირა, 18 თებერვალი **№ 1385**

...ზეთის ფასი: წელიწადში—**6** მან., თვეში—**75** კაპ., ცალკე ნომერი—**3** კაპ., ფასი განცხადებისა: ...ებრივი სტრიქონი „პეტიტით" პირველ გვერდზე—**10** კ. მეოთხეზე—**5** კაპ.
...ის-მოწერა და დასაბეჭდი განცხადებანი მიიღება: „მოამბის" და „ცნობის ფურცლის" რედაქციაში ...ქ., № 27, წერა-კითხვის გამავრც. საზოგ. კანცელარიაში და წიგ. გამომც. ქართველთა ამხანაგო-...იოსკში (ქვაშვეთის ეკკლესიის პირდაპირ).

ხელ-მოუწერელი წერილები არ დაიბეჭდება.—დასაბეჭდი წერილები რედაქციის სახელობაზე უნდა გამოიგზავნოს.—პირისპირ მოლაპარაკება რედაქციასთან შეიძლება ყოველ დღე, კვირა-უქმეების გარდა, **11** საათიდან **1**-ლ საათამდე.
რედაქციის კანტორა იმყოფება ვანქის დიდ ქუჩაზე, მარტიროზოვის სახლში, № 27.
ფოსტის ადრესი: Тифлисъ, въ редакцію „Цнобисъ-Пурцели"—„Моамбе". **ტელეფონი № 372.**

ქართული თეატრის არტისტები

ნ. ჩხეიძის, ვლ. ალექსი-მესხიშვილის და ვ. გუნიას

მონაწილეობით გამართავენ წარმოდგენებს

ქ. ბათუმში, ფოთში და ოზურგეთში

✿ პირველი წარმოდგენა გაიმართება ქ. ბათუმში 22 თებერვალს ✿

რეპერტუარი (ახალი პიესები)

...**ი გმირი**, ისტ. დრ. 3 მოქ. გურულების ცხოვრებიდან, ვ. გუნიასი.—**ოტელლო**, ... 5 მოქ. ვ. შექსპირისა, თარგ. თ. ივ. მაჩაბლისა.—**ირინეს ბედნიერება**, დრ. 2 მოქ. ...ის ცხოვრებიდან, დ. კლდიაშვილისა.—**ცხოვრება**, დრ. სურათები 2 მოქ. თანა-...როვე ცხოვრებიდან.—**ციხის საიდუმლო**, დრ. 4 მოქ. ქიზიყელების წარსულ ცხო-...ბიდან, ვ. გუნიასი.—**პირველი ბუზი**, კომედ. 3 მოქ. ველიჩკოს პიესიდან გადმო-კეთებული და ერთ მოქმედებიანი კომედიები და ვოდევილები.

...ისორი ვლ. ალექსი-მესხიშვილი. ადმინისტრატორი ვ. გუნია. (ნ. 2—1)

ტფილისის არტისტიულ საზოგ დოების თეატრში და დარბაზში

სამშაბათს, 20 თებერვალს,

კნეინა ნინო დავითის ასულის ჩოლოყაშვილის თაოსნობით

...თული დრამატიული **საზოგადოების** და არტისტთა დასახმარებელი ფონდის სასარგებლოდ გამართული იქნება წარმოდგენა და ბალი:

I **ქართულად ზანუმა** კომ. ა. ცაგარლისა (1-ლი და მე-2 მოქმ.)

...ონაწილეობას მიიღებენ: ქ.ქ. გაბუნია-ცაგარლისა, ჩერქეზიშვილისა, ტასო აბაშიძე; ბ.ბ. აბაშიძე, გუნია, გედევანოვი, შათირიშვილი კანდელაკი და სხვ.

II. რუსულად **დროებით სიყვარული** კომ. 2 მოქ.

...ნაწ. მიიღებენ: ქ.ქ. პაპოვისა, ხატისოვასა; ბ.ბ. ოპოჩინინი, ტატიშჩევი და ვეიმანი.

III

ცოცხალი სურათები

დადგმული ბ. ა. ი. შამშინოვის-მიერ.

...აწილეობას მიიღებენ: ქ.ქ. კნ. მ. ტ. ბარათაშვილისა, კნიაჟ. ნ. ა. აფხაზისა, მ. ს. წერეთლისა, თ. გ. ...ეთლისა, ე. ს. წერეთლისა, ე. დ. ჩოლაყაშვილისა, ი. დ. ფალავანდიშვილისა, ქ-ნი ვ. ს. შამშინოვისა, ...გ. ჰიჰინაძისა, ა. ი. კაბერინისა, ა. ე. იოსელიანისა, კნიაჟ. თ. გ. ბაგრატიონ-მუხრანსკისა, ქ-ნი მ. ა. მუატი, კნიაჟ. ს. ზ. ჭავჭავაძისა, ქ-ნი ა. დ. ჩიჩავაძისა და თავ. ი. დ. აბხაზი.

IV

წარმოდგენის დასასრულ არტისტ. საზოგად. დარბაზში გაიმართება

ბ ა ლ ი

წარმოდგენის დასაწყისი 8 ს., ბალისა 12-ზე.

ლოჟები ყველა გაყიდულია.

დანარჩენი ბილეთების ყიდვა შეიძლება ქართულ თეატრის კასაში.

ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის საქმეების გამო.

ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის საქმეები ყოველთვის იწვევდნენ ჩვენის საზოგადოების ყურადღებას. ეს ასეც უნდა იყოს, რადგან ამ ბანკის მოქმედებისაგან ბევრის ჩვენის დაწესებულების სვე-ბედია დამოკიდებული. მარტო ის გარემოება, რომ ბანკი ინახავს მთელს გიმნაზიას, საკმარისია—ქართველი საზოგადოება გულმოდგინეთ თვალყურს ადევნებდეს ბანკის მოღვაწეობასა და მისი საქმეების მიმდინარეობას. ამიტომაცაა რომ, როდესაც ბანკის მოღვაწეობაში რაიმე სახიფათო გარემოება ჩნდება, შეშფოთებულ საზოგადოებაში ცხარე სჯა-ბაასი იმართება.

ამგვარი შემაშფოთებელი გარემოება გაუჩნდა ჩვენს ბანკს ამ ბოლო წლებში. ეს გარემოება არის—სხვა ბანკების კონკურენცია, რომელიც თან-და-თან ძლიერდება და ჩასაფიქრებელ მდგომარეობაში აყენებს ბევრის ჩვენის საქმეების მომავალს. წინად ტფ. სათავად-აზნაურო ბანკს თითქმის არ ჰყოლია მეტოქე. ამიერ-კავკასიის ქალაქსოფლებში ის თითქმის მარტოდ-მარტო იყო გრძელ-ვადიან სესხის გამცემი და ამიტომაც მუშტარი ბევრი ჰყავდა. ოცი წლის განმავლობაში ბანკი ბუნებრივად იზრდებოდა და ბრწყინვალე მდგომარეობა მოიპოვა მთელს ჩვენს მხარეში. მისი წმინდა მოგება 200 ათას მანეთამდე ავიდა და ბევრგვარ ჩვენს საჭიროებას საკმაოდ კარგად უძლვებოდა.

მაგრამ უკანასკნელ წლებში სურათი ნელ-ნელა იცვლება. ჩვენს ბანკს გაუჩნდა და კიდევ უჩნდება მძლავრი მეტოქეები ქალაქებშიაც და სოფლებშიაც. გაიხსნა სახელმწიფო სათავად-აზნაურო სააღგილ-მამულო ბანკის ამიერ-კავკასიის განყოფილება და დაარსდნენ კერძო ბანკების განყოფილებანიც. სახელმწიფო ბანკს მიაშურა ტფილისისა და ქუთაისის გუბერნიის თავად-აზნაურობამ, კერძო ბანკებს— სხვა მემამულეებმა. ბაქოში, სადაც ჩვენს ბანკს დიდი ოპერაციები ჰქონდა, შარშან ზაფხულში ორმა საკრედიტო დაწესებულებამ დაიწყო მუშაობა: საქალაქო საკრედიტო საზოგადოებამ და აზოვის საადგილ-მამულო ბანკმა. ბათუმში, სადაც აგრეთვე კარგად მუშაობდა ჩვენი ბანკი და სადაც მას კიდევ უფრო კარგი მომავალი მოელოდა, კიდევაც გადაწყვეტილი აქვთ საკრედიტო საზოგადოების დაარსება.

ამდენ მეტოქეების გაჩენა უკვე დაეტყო ჩვენის ბანკის მოღვაწეობას და მომავალში კიდევ უფრო დაეტყობა. თუ ამასთანავე გავიხსენებთ, რომ ამ ჟამად რუსეთში საზოგადო საფინანსო კრიზისია, ადვილად უნდა მოველოდეთ ბანკის ოპერაციების შემცირებას. ამ შემცირებას მოჰყვება წმინდა მოგების რაოდენობის დაკლება, მოგების, რომელიც, წესდების ძალით, ხმარდება სხვა და სხვა საზოგადო-სასარგებლო საჭიროებას. ამგვარი პერსპექტივა მეტად სამწუხაროა და ჩვენის ბანკის გამგეთ დიდი მხნეობა ჰმართებთ, რომ ღირსშესანიშნავ დაწესებულებას დაეხმარონ გაჭირვებულ მდგომარეობაში.

ბანკის მეტოქეებთან ბრძოლის საჭიროების შესახებ წარსულ საბანკო კრებაზედაც იყო ლაპარაკი. მაგრამ, სამწუხაროდ, მაშინ არც ბანკის გამგე ორგანოებს, არც რწმუნებულთა კრებას არ ჰქონია შემუშავებული ფართო გეგმა სისტემატიურ ბრძოლისა კონკურენტებთან, ამიტომ კრებამ ვერ მოახდინა მტკიცედ აღნიშნული დადგენილება ამ საქმის მოსაწყობად.

საქმეს, როგორც გამოცდილება გვიჩვენებს, ორი მხრიდან უნდა ეშველოს: 1) სადაც ბანკი მოქმედობს, იქ ის უნდა დაუახლოვდეს მსესხებელთ, გაუადვილოს მათ სესხის აღება, სესხის პირობები და 2) უნდა გაფართოვდეს ბანკის მოღვაწეობის ასპარეზი ახალის სამოქმედო რაიონების მოპოვებით. პირველი მხარე ბევრში დამოკიდებულია სხვა-და-სხვა გარეშე გარემოებიდან,

---

ფელეტონი

ი ს ა რ ი

(საკვირაო გაზეთი)

№ 5 კვირა, 18 თებერვალი **1901**

„ხმალი იმოდენს ვერას იქმს
მრისხანე და ძლიერით,
რასაც იქმს მშვიდობიანი
კალმის პატარა წვერით."
ი. ჭავჭავაძე.

მეგობართა საუბარი.

— თქვენი არ ვიცი და მე კი ძალიან მი-...არს აღელვებული ზღვის ცქერა!! რის ...ქნისია დამდოვრებული ზღვა, რომელიც ...ნდისხან თუ შეიჭმუხნის მოხუცივით თვის ...და-პირსა. აგერ რაღაც უცნაურის მან-...ნებით შეირყა მშვიდობიანი სახე ზღვი-..., აქოთდა იგი, ზვირთი ზვირთს მისდევს ...ა მძლავრად ეხეთქება კიდეებსა, ამოდუღ-...ა ზღვის ძირიდან წყალი, რომელსაც ამო-...ქვს თან ჭუჭყი, დურდო, დამპალი ლეში, ...ომანეთში ურევს, აპროწიალებს, აქანა-...ებს და მიარბევინებს აქეთ-იქითა; რყევის ...როს ზღვის ჭუჭყი ქაფად გროვდება, ეს ...აფი შეასკუპდება ზღვის ზედა-პირს და არ-...ინად დაცოცავს; ზღვის ღრიალი, ზვირთ-...ა კიდეებზე ხეთქება მას არ აშინებს; აგერ იკლო ზღვის რისხვამ, ზღვა ნელ ნელა დაწყნარდა; გული უმშვიდდება მას, ჭუჭყისაგან შემდგარი ქაფი კი ისევ დასეირნობს ზღვის ნაპირზე და ჭოტივით ხან აქ ამოჰყოფს თავს, ხან იქა. ასეა ცხოვრებაშიც: როდესაც კაცთა ცხოვრება რომელიმე თვალსაჩინო მოვლენისა გამო ზვავსავით ადუღდება, აღელდება, ხშირად ამ მისი დუღილით უღირსნი პირნი სარგებლობენ და ზღვის ჭუჭყიანი ქაფივით ზედ ქოჩორზე მოექცევიან საზოგადოებას, არ აძლევენ ხსნას, არჩობენ მას თავისის სიმყრალითა. ასე ფილოსოფიურად დაიწყო ლაპარაკი გუშინ დილას ვახტანგთან სტუმრად მისულმა მეგობარმა თომამ.

ვახტანგს სიცილი აუვარდა, თომამ მიჰხედა და გაოცებით ჰკითხა.

— ბიჭო, რას ხითხითებ, ნეტა ერთი ვიცოდე!

— არა, მე ამ ჩემის სიცილით შენ ხომ მასხარად არ გიგდებ; მე იმაზე მეცინება, რომ ვინ შენა და ვინ ფილოსოფოსობა.

— შენ პარკში მტენ, მაგრამ მე ტომარაშიც ვერ ვეტევი... ყური დამიგდე, ამ ჩემს ფილოსოფიას საფუძველი აქვს.

— ბატონი ხარ, აი, მე სმენად გადავიქცევი.

— მე ძალიან მიყვარს ქუთაისი და მთლად მთელი იმერეთი, მოყოლებული სოხუმ-ფოთ-ბათუმიდან მთლად კორტოხის ძირამდე. იგი, როგორც შავის ზღვის მეზობელი, მისი ძმობილი, ღელვაში და აურ-ზაურში უკან არ ჩამორჩება ხოლმე მას. მე, როგორც მოგახსენე, ღელვის მოტრფიალე გახლავარ; ასე გასინჯე, ამ ღელვისაგან წამოტრუჭებულს ქაფებსაც კი ვეტრფიალები...

— არ მეგონა, თუ მაგისთანა გემოს კაცი იყავი...

— შენ რაც გინდა იფიქრე ჩემზე; „სხვამ რაც უნდა თქვასო, წისქვილმა კი ფქვასო", მე მაინც ჩემსას ვიტყვი... ქუთაისში ხალხთა ღელვამ წამოჰტრუჭა უშველებელი ქაფი, რომლის მიმრქმელად გახდა უმეტესი ნაწილი ტურფა იმერეთისა და ნათლობის სახელად უწოდა „კალისტრატიზმი"...

— იცი, თომა, რა გითხრა! გეგელის ფილოსოფია გამიგია და შენი ფილოსოფიისა კი არა მესმის-რა! კაცო, იძახი: ქაფი ზღვის ჭუჭყიაო, რომელიც მან ძირიდან ამოიტანა და ქაფად აქციაო, ეს ქაფი ზღვას შორდება და ბოლოს ტალღა ნაპირას გააგდებს ხოლმეო; მაგრამ „კალისტრატიზმი" რომ ველარავინ მოიშორა! რის მომასწავებელია ესა?!

— იმისი, რომ ჯერ ეს მუწუკი არ დამწიფებულა გამოსარწყავად, ექიმები გამოუჩნდნენ, მართალია, მაგრამ აღარ აცალა ცხოვრების დუღილმა და წამოატრუჭა „ლოლუიზმი", რომელიც უსურვაზივით ჩაეწმაწნა „კალისტრატიზმს"; შესდგა სიამთა ტყუპნი", რომელსაც მედგრად შეებრსოლნენ საზოგადოების უკეთესნი შვილნი და ის იყო ლელო უნდა გაეტანათ ბოლოში, გაერიყნათ ეს სიამის ტყუპნი, რომ იშვა სრულიად მოულოდნელად ახალი გმირი, რომელსაც მიმრქმელად მე უნდა გავუხდე და ვუწოდო სახელად „კვირკველიზმი". და ესრედ მამონმა ჰშვა „კალისტრატიზმი", კალისტრატიზმა ჰშვა ლოლუიზმი და ორივემ ერთად დიდის ბღიძვა-კუნტკით ჰშვეს კვირკველიზმი. ეხლა მთელი ქუთაისის ქართველობის ყურადღება ამ ახალს გმირზე არის მიქცეული, ეხლა ეს გაართობს ამათ და საქვეყნო საქმეზე ფიქრსა და ზრუნვას ჩრდილში ჩამოაყენებენ.

— შენ ძალიან გაუტაცნიხარ ამ ახალს მოვლენას, ეს სულაც არ არის ახალი მოვლენა... შენ ყოველიფერი ახალი გგონია. დიდი ამბავი მოხდა, თუ ბ. ჯაფარიძემ უკიჟინა ცუდ-კაცობა ბ. კვირკველიას და ბ. კვირკველიამ იგივე უკიჟინა ბ. ჯაფარიძე-

რომელნიც სახეში უნდა მიიღოს ბანკმა; მაგალითად, $^0/_0{}^0/_0$-ის დაკლება, რომელიც ეხდევინება მსესხებელს მართვა-გამგეობაზე, მამულების დაფასების ხარჯი და სხვა; ამ გვარ საქმეების გადაწყვეტის დროს ბანკი მხედველობაში იღებს ადგილობრივ კონკურენტების მოქმედებას და იმის მიხედვით იქცევა: ან დასწევს, ან ასწევს ხსენებულ $^0/_0{}^0/_0$-ს და ხარჯს. მაგრამ ამ მხრით ბანკის მოქმედება შეზღუდულია: არის საზღვარი, რომლის შემდეგ შეღავათის მინიჭება მსესხებელთათვის, კონკურენციის დასამხობათ, ბანკს აზარალებს. ამიტომაც უფრო ხელსაყრელია სხვა-გვარი ღონისძიებანი, რომელნიც უახლოვებენ ბანკს იმათ, ვისაც სესხი ეჭირვება.

ამ ღონისძიებათა შორის უმთავრესი მნიშვნელობა აქვს, ჩვენის ფიქრით, განყოფილებათა და სააგენტოების დაარსებას. ამ მხარეს ჩვენი ბანკი უკანასკნელ დრომდე ნაკლებ ყურადღებას აქცევდა. ვგონებთ, მარტო წელს დაინიშნა აქა-იქ აგენტები, აქამდე კი ბევრად თუ ცოტად რიგიანი საგენტო ბანკს მხოლოდ ბაქოში ჰქონდა. დღეს, როდესაც მეტოქეობა ძლიერდება, აუცილებლად საჭიროა ამ საქმეს მეტი ყურადღება მიექცეს. ჩვენის აზრით, ბაქოში და ბათუმში აგენტების ყოლა ცოტაა. ბაქოელებს ამ ჟამად მეტად აფრთხობს ის გარემოება, რომ ჩვენის ბანკიდან სესხის მიღება უგვიანდებათ. მართალია, ბაქოში, აგენტის გარდა, დამფასებელნიც იგზავნებიან რიგ-რიგობით, მაგრამ ამავე დამფასებელთ აწევთ კისერზე მთელის აღმოსავლეთ ამიერ-კავკასიის მსესხებელთა საქმეები; ასე რომ, ბაქოს დასაგირავებელ მამულების დაფასება გვიანდება და სესხის აღებაც ძნელდება. ბაქოში უმთავრესად, სადაც ჩვენს ბანკს რამდენიმე მილიონის ინტერესი აქვს, მთელი განყოფილება უნდა დაარსდეს, თუ გვინდა, რომ ყველა საქმეები საკრედიტო საზოგადოებამ და აზოვის ბანკმა არ ჩაიგდონ ხელში.

გარდა, ასე ვთქვათ, ინტენსიურ მოქმედების გაძლიერებისა, ბანკმა, როგორც ვთქვით, უნდა იზრუნოს ასპარეზის გაფართოვებისათვისაც. მართალია, სამოქმედო მოედანი ჯერ ჩვენშიაც ბევრია, რადგანაც ტფილის-ქუთაისის გუბერნიების და, უმეტესად, აღმოსავლეთ ამიერ-კავკასიის მიწად-მფლობელობა შედარებით ძალიან დავალიანებული არ არის, მაგრამ მოღვაწეობის გადატანა იქაც, სადაც ჯერ სხვა ბანკებს ფეხი არ შეუდგამს, დიდს ხეირს მისცემს ჩვენს ბანკს...

მოახლოვდა ბანკის რწმუნებულთა კრების დრო... დაგვიანება აღარ გვარგია და ბანკის მმართველმა ორგანოებმა უნდა მოამზადონ ფართო გეგმა ხსენებულ საქმის მოწყობისათვის. თუ დღემდის ტფილისის სათავად-აზნაურო ბანკის მმართველნი ენერგიულად მოღვაწეობდნენ და ბანკი მკვიდრნიადაგზე დაამყარეს, დღეს მათ მეტი მხნეობა ჰმართებთ, რათა ბანკი არ დააქვეითონ ახლად გაჩენილმა გასაჭირმა გარემოებებმა.

დეპეშები

(„რუსეთის დეპეშათა სააგენტოსაგან“)

16 თებერვალი.

პეტერბურგი. 15 თებერვალს, საღამოს, ვარშავის რკინის გზით, საზღვარ გარეთ გაემგზავრნენ დიდი ჰერცოგი ჰესსენისა, მისი მეუღლე და ქალიშვილი.

16 თებერვალს დაასაფლავეს პროფესორი მანასეინი

ალექსანდრე ტალმას ვექილთა თხოვნა, რომ ხელ-ახლად იქმნას გარჩეული ტალმას საქმე, სენატის საკასსაციო სისხლის სამართლის დეპარტამენტმა შეუწყნარებლად დასტოვა.

16 თებერვალს პეტრე-პავლეს საკრებულო ტაძარში ბრძანდებოდნენ და უავგუსტოეს ნათესავთა საფლავებს თაყვანი სცეს ხელმწიფე იმპერატორმა, დედოფლებმა მარიამ თეოდორეს ასულმა და ალექსანდრა თეოდორეს ასულმა, ხელმწიფე მემკვიდრემ, დიდმა მთავრინამ ოლღა ალექსანდრეს ასულმა, დიდმა მთავრებმა ვლადიმერ ალექსანდრეს ძემ და მიხეილ ნიკოლოზის ძემ და დიდმა მთავრინამ ელენე ვლადიმერის ასულმა.

ტიანძინი. ტაკუს ნავთ-სადგური გაიხსნა ნაოსნობისათვის.

სოფია. ბევრ პროვინციალურ ქალაქში მოხდა მანიფესტაციები მსროლელთა აწ არსებულ საზოგადოებათა დახურვის წინააღმდეგ.

სოფია. მემკვიდრე მთავარი ბორისი ისევ ცუდად შეიქნა.

შანხაი. ჩინეთის წყაროების ცნობებით, პრინცის ტუანისა და ტუნფუსიანის მომხრემ ლიხეიჯუნმა, რომელსაც 5,000 ჯარის-კაცი ჰყავს, ამბოხება მოახდინა ლაოჯოუში.

პეკინი. ინგლისის ჯარებმა ბრძანება მიიღეს მზად იყვნენ იმ შემთხვევისათვის, თუ ჩინეთის მთავრობამ არ შეასრულა სახელმწიფოების მოთხოვნილებანი.

კონსტანტინეპოლი. უკანასკნელ სხდომის დროს ილდიზ-კიოსკში მინისტრებს სჯა ჰქონდათ მაკედონიის საქმეებისა და იმ სამხედრო ღონის-ძიებათა შესახებ, რომლებიც უნდა მიღებულ იქმნან არეულობის მოსასპობლად. სამხედრო სამინისტროსაც ჰქონია სჯა, როგორც ქალაქში ამბობენ, ოსმალეთის ჯარების გაგზავნის შესახებ უსკუმ-კიუსტენდილის მხარეს. ეს ხმა საფუძველს მოკლებული უნდა იყოს; საქმე შეეხება, ალბად, ოსმალეთ-ბოლგარიის საზღვარზე სამხედრო ზედამხედველობის გაძლიერებას, რაიც შედეგია ამას წინად მომხდარ მოლაპარაკებისა ბოლგარიასა და ოსმალეთს შორის შეიარაღებულ ბრბოთა წინააღმდეგ სამხედრო ზომების მიღების შესახებ. მეორეს მხრით ამტკიცებენ, რომ მთავრობას განზრახვა აქვს უბრძანოს ქვეითა მხედრობის მე-3 კორპუსს სალონიკში შეაგროვოს რედიფის ბატალიონები სხვა-და-სხვა ადგილას. როგორც მონასტერიდან იუწყებიან, მახლობელ ადგილების ბოლგარელთა მასწავლებლებისა და მღვდლების დიდ-ძალი ნაწილი დატუსაღებულია.

(საღამოს დეპეშები იხილე მე-4 გვერდზე)

ჟურნალ-გაზეთებიდან

✲ ლონდონში ამ ჟამად იმყოფება ამერიკის გარეშე საქმეთა მინისტრის შვილი, ადალბერტ გეი, რომელიც შეერთებული შტატების კონსულად იყო ტრანსვაალში, პრეტორიაში. ათასი გაზეთის თანამშრომელი მივიდა იმასთან ბურების ამბების გამოსაკითხად. მაგრამ იმან ხმა არავის გასცა; ხოლო როდესაც დევეტზე ჩამოუგდეს სიტყვა, გეიმ ვეღარ მოითმინა და აღტაცებით დაიწყო ლაპარაკი. იმან ასე დაახასიათა ბურების საკვირველი გენერალი:

«დაიჭერენ თუ ვერ დაიჭერენ დევეტს,—ეს წმინდა სამხედრო საგანია და მე მაგისი არა ვიცი რა. მაგრამ იმისი საკვირველი საქციელები და გამარჯვებანი რომ მხოლოდ უბრალო ბედს და მარჯვე გარემოებას არ მიეწერება, როგორც ბევრს ჰგონიათ,—ეს კი ნამდვილად ვიცი. რამდენადაც მე თითონ ვნახე და დავუკვირდი, დევეტის საოცარი გამარჯვება აიხსნება იმისი გამჭრიახე ჭკუით, სამხედრო ნიჭით და მისი მეომრების სპარტანული მედგრობით. გენერალი დევეტი—გენიოსი, დიდებული კაცია, ამას თითონ იმის მტრებიც კი აღიარებენ, მაგრამ იმას სდევნიან კვალ და კვალ ინგლისური ბულდოგის სიკერპით ნარჩევი ინგლისელი ჯარის რაზმები საუკეთესო გენერლების მეთაურობით; დევეტის უპირატესობას შეადგენს ადგილ-მდებარეობის ყოველი ფეხის გადადგმის ზედ მიწევნით ცოდნა, ადგილობრივი მცხოვრებლების თანაგრძნობა და ხან და ხან დახმარებაც კი».

✲ ამერიკულ გაზეთ «ნიუ იორკ ჰეროლდ»-ის კორესპონდენტი ჯორჯ ლინჩი საშინელ ამბებს იწერება ჩინეთიდან. ლინჩს თავის თვალით უნახავს, რომ ბევრი ჩინელი დედაკაცი თავს იკლავდა როცა იმათ ევროპიელები აუპატიურებდნენ ხოლმე. ყველაზე მეტ უდიერობას [illegible] გერნელები სჩადიან: მხოლოდ ერთი კვირის განმავლობაში გერმანელებმა [illegible] და[illegible] ჯა სიკვდილით. [illegible] მხოლოდ სიკვდილით დასჯით არა [illegible] ჯერ ბოძზედ მიაკრავენ, ცოცხალსვე ცეც[illegible] უკიდებენ და მწვადივით სწვავენ. ლინჩის სი[illegible] ვით ევროპიელების გულქვაობამ და სიმხ[illegible] დიდი სიძულვილი ჩაუნერგათ ჩინელებს ევ[illegible] ქრისტიანებისადმი.

✲ ამერიკულ გაზ. «კომერციალ ადვერ[illegible] ზერ»-ის კორესპონდენტს უნახავს პეკინში [illegible] ხუნჩანგი და ლაპარაკი ჰქონია იმასთან შეს[illegible] ევროპიელების ქცევისა ჩინეთში.

«ლიხუნჩანგი ძალიან აღელვებული იყო ევ[illegible] პიელების უღირსობით, მტაცებლობით და [illegible] ცვით; ის ლაპარაკს აღარ მალავდა და თით[illegible] უფრო ბევრ კითხვას მაძლევდა. «ქრისტ[illegible] ერები არა თუ ქრისტეს მცნებას და მოძღვ[illegible] ბას არ ასრულებენ,—სთქვა ლიხუნჩანგმა[illegible] თვით 10 მცნებაც კი დავიწყებული აქვთ. მ[illegible] ვე მცნება ამბობს: «არა იპარო». მაგრამ [illegible] ასრულებს, ვინ უგდებს ყურს ამ მცნებას? რ[illegible] ჩემის თვალითა ვნახე, თუ რა ნაირად იქცე[illegible] ნენ ქრისტეანები და თვით ის მისსიონერე[illegible] კი, რომლებიც ჩვენი ხალხის გასანათლებ[illegible] მოვიდნენ ჩინეთში, მაშინ გადავწყვიტე, [illegible] ქრისტეანების მერვე მცნება უსათუოდ უნდა [illegible] იცვალოს ეხლანდელი დროის და ხალხის [illegible] სიათების დაგვარად; მე ურჩევ ქრისტიანე[illegible] რომ ეს მცნება ამ ნაირად შესცვალონ: [illegible] იპარო, მაგრამ ცარცვა კი შეგიძლიან». ამნ[illegible] რი მცნება უფრო მოუხდებათ ეხლანდელ ქრის[illegible] ნებს და უფრო ადვილად შესასრულებელიც [illegible] ნება.

— თქვენო აღმატებულებავ!—შევნიშნე მე[illegible] თქვენ იცით, თუ როგორ იმართლებენ თ[illegible] მისსიონერები? ისინი ამტკიცებენ, რომ ქრ[illegible] ტიანის რჯულზედ მოქცეული ჩინელები [illegible] დუპულები არიან; მისსიონერების მთელი სარ[illegible] და ქონება გაძარცვულია არა ქრისტიანებისაგ[illegible] არამედ მოკრივეებისაგან, რომლებთანაც ჩინეთ[illegible] მთავრობამ ვერა გააწყო რა. ჩინელი ქრის[illegible] ანები და უცხოელები ათასობით გაწყვიტეს [illegible] კრივეებმა.

— თქვენ შეგიძლიანთ მთელს თქვენ სადმრ[illegible] წრეში იპოვოთ რაიმე გამმართლებელი სა[illegible] თი იმ საშინელი და გამუდმებული ძარცვა-აკლ[illegible] ბისათვის, რომელსაც ეხლა ჩინეთში სჩად[illegible] ქრისტიანე ერების წარმომადგენლები? ქრ[illegible] ტეს მოწაფენი არ იპარავდნენ და არ სცარცვ[illegible] დნენ, როცა ქრისტე ჯვარზე აცვეს. მისიონე[illegible] მზად უნდა იყოს ყოველი სატანჯველი აიტანო[illegible] «როდესაც სცემ ერთ ყვრიმალსა, იმან მეორე ყვრიმალიც უნდა მიუპყრას»; იმან სიკვდი[illegible] უნდა არჩიოს თავის მოვალეობის დალატ[illegible] ისინი კი პირველნი ამოეფარნენ სამხედრო [illegible]

სა!!. ბიჭო, შენ აიღე ის, თუ რა ჩავიდინეთ ჩვენ, იმერელმა ქართველობამ, აზნაურობის წოდების ძიების დროსა.

— დაიცა, ერთი გამათავებინე დაწყებული ლაპარაკი; აზნაურობის ძიება რას მიქვიან, რა აქ მოსატანია!

— რატომაც არ არის მოსატანი! დიალაც რომ მოსატანია... ნწარა! მე შენ სიტყვას არ დაგითმობ... არა, ყური დამიგდე და მაშინ მიხვდები, რომ ამისთანა ხალხი, სწორედ მაგისთანა „იზმებს“ დაჰბადებდა და სხვას არა რას, რადგან

„ყოველი წული მშობელთა—
მგზავსი მგზავსს ემგზავსებიან,
გინდ იყოს კოჭლ, ბრმა, ქაჩალი
დედ-მამას ეთავსებიან“.

დიალ, ჩვენი საზოგადოება არ გაიწმინდება ჭუჭყისაგან იმ დრომდე, მინამ „იზმები“ არ მოიშლიან თარეშობას; ეს უკანასკნელიც შვილია იმ ჭუჭყისა და, იმედია, დღეის შემდეგ მაგათ ადგილი აღარ ექნებათ... ავიღოთ ახალი გმირის მოქმედება. მას დაუფიცნია წინაშე იმ დიდის ზნეობის წიგნისა, რომელსაც სახარება ეწოდება, და წინაშე იმ დიდის სამღრთო საგნისა, რომელსაც ჯვარი ეწოდება, მასზე მხსნელი ქვეყნისა იყო გართხმული და მით დაამოწმა, რომ რაც მე ვთქვი, რაც ხალხს ჩემის ენით ვასწავლე, ის მართალია, სდიეთ მასაო, ჩემი ნათქვამის, ნამოძღვრევის სიმართლეს ჩემს ჯვარზე სიკვდილით ვამტკიცებო. დიალ, დაუფიცნია და რაკი დაუფიცნია, იგი ცხოვრებაში იმ მოძღვრების სრულიადი დამცველი უნდა იყოს, რაც სახარებაშია ნამოძღვრევი; ხან ცხოვრებაში ჯვარი ქრისტესი უნდა ჰზიდოს და მითი გაჭირვებულთ შეუმსუბუქოს სვლანი ეკლიანს გზაზე, ტვირთ-მძიმეთა და მაშვრალთა მოსწმინდოს ჭირის ოფლი და გულთა მათთა მიაყენოს შუქი სიმართლისა, სათნოებისა და სიყვარულისა. ახლად დაბადებულს გმირს სწამებენ, რომ ამ ფიცს უღალატაო; გმირი ამაყად ამბობს: სტყუით, არ მიღალატნიაო.

— იცი, თომა, რა გითხრა: ორთავენი მართალნი არიან.

— რას ჰბოდავ? ორთავენი როგორ იქნებიან მართალნი? თუ ერთი მართალია, მეორე უსათუოდ სტყუის!..

— აი, ყური დამიგდე: ორთავე დაფიცებული კაცები არიან; კვირკველიამ, როგორც დაფიცებულმა, მხარი მისცა გაჭირვებულ თუმანიშვილს; ისე ჩაჰკვანძა საქმე, რომ სახელმწიფო სათავად-აზნაურო ბანკს აზნაურად შეაპარა. უნდა მოგახსენოთ, რომ დიდი საქმე უქნია. მეორე დაფიცებული კაცი—ჯაფარიძე, როგორც იმერელი და ამასთანავე კარგი აზნაურიც, კუჭზე მოსულა: როგორ შეიძლება არა-აზნაურის გააზნაურება და მისი ბანკში შეპარებაო, ეს სიყალბეაო... ესეც მართლა მსჯელობს, უნდა მოგახსენო, მაგრამ ბ-ნი ჯაფარიძე ძალიან ულმობელი კაცი ყოფილა! შე დალოცვილო, ასე ყალბად არა-აზნაურის აზნაურად შეპარება ხომ „არ ახალია, ძველია“. ახლა თქვენც რაღა კვირკველიაზე მოიცალეთ: ვინ იცის, რამდენს სხვას უარესიც ჩაუდენია. არა, ეს ჯაფარიძისაგან საკადრისი არ იყო...

— შენ რა აზრისა ხარ სამართლის არჩევის შესახებ? – ჩაეკითხა თომა ვახტანგსა.

— უნდა მოგახსენო, რომ ამაშიაც სასწორი ახალის გმირისაკენ არის გადაზნექილი; იგი ძალიან სწორედ უცქერის საქმეს, არა ჰღალატობს იოტის ოდენადაც ფიცსა და აი რატომ: სამედიატორო სამართალმა, ადვილად შეიძლება, საქმეს ჩიჩქნა დაუწყოს და საფათერაკო რასმეს წააწყდეს... მოგეხსენებათ, შინაურის საქმეების გაქექვა ცუდია...

— ეჰ, მოთმინებიდან გამომიყვანე სწორედ, ძმაო თომავ, მაგ შენის აბდა-უბდა ფილოსოფოსობითა.

— მე შენი ფილოსოფიისა არა მესმის-რა! წელან აძაგებდი ყველა „იზმებსა“, ეხლა კი გუნდრუკს უკმევ და ერთ მხარეს ულმობელს უწოდებ.

— შენ რაღა გგონია, რომ მე სულ წინააღმდეგი ვიყო მათი: კალისტრატიზმიც, ლ[illegible] ლუაიზმიც, თუმცა დღეს იგი დაიმსხვრა, [illegible] ახლად მოვლენილი „იზმიც“—ჩვენი სურ[illegible] თები არიან, ჩვენი სისხლი და ხორცი; რ[illegible] გორც ევა ადამის გვერდიდან შექმნა უფალ[illegible] მა, ისეც ჩვენგან ისინი არიან ნაშობნი; ჩვ[illegible] ნი მსგავსება აქვთ მათაც... თუ ცუდ გზ[illegible] ადგანან, მაშ რაღას ვექომაგებით, ვემხრო[illegible] ბით, გუნდრუკს ვუკმევთ ხოლმე ხანდისხან? არა, იგინი ბევრში არა სტყუიან, არა!..

— სწორედ გადირია ეს ჩემი მეგობარ[illegible] სწორედ!—ჩაილაპარაკა თომამ;—აბდა-უბ[illegible] ფილოსოფია ეგ არის, აი!.. მაშ, ჩემო მ[illegible] გობარო, მოგწონს რაღა იმ გმირების სა[illegible] ციელი? მაშ ერთს ლათიას მოგახსენებ და [illegible] გამიწყრები:

„ერთს კიდევ ვიტყვი იგავსა,
თქვენგნით დამერთვის თუ ნება:
ზოგს კაცსა საკმლად მიუჩანს
თვისი სიმყრალის სუნება;
რა გინდ ბევრს ავსა შვრებოდეს,
არა აქვს მისი წუნება,
ხარჭას გულ-ტკბილად უყვავებს
და ცოლს კი ებუზღუნება!“

— ვიზე ბძანებ მაგასა, ჩემზე?... ჰა, თქვ[illegible] ჩემზე?..

— თვით ამბობთ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ჩინელი ქრისტიანები კი ღვთის ანაბრალტოვეს. ჩვენ ძალიან ცუდი აზრისა ვიმისსიონერებზე, მაგრამ ვერასოდეს ვერ რებდით, რომ ვინმე მათგანი ქურდობას ავდა და დაიწყებდა, რაწამს კი ეს შესადი გახდებოდა. ბევრი გათქმული და ცნომისსიონერიც ისე სცარცვავს ეხლა ხალხოგორც უბრალო ჯარის კაცები; ჩინელ ანებს კაი მაგალითები უჩვენეს სადმრთო ს აღსასრულებლად. ლონდონის მისსიონესაზოგადოება და აგრეთვე ამერიკული საღოებანიც ძალას ატანენ თავიანთ მომხრე ქრისტიანებს, რომ გაცარცული ნივთები ჩაბარონ; ეს ამბავი ყველამ იცის ჰკინ ნივთები შემდეგ მისსიონერების სახლებიდება.

—თქვენ თითონ არა იყიდეთ რა მისსიონეაგან?—მკითხა უცებ ლიხუნჩანგმა.

—დიახ, ვიყიდე მხოლოდ ერთი ჩინური ერთი ქალისაგან №, რომელიც ლონდომისსიონერთა საზოგადოებაში მსახურებს.

—მაშ რად იყიდეთ ეს სკივრი?

—წვრილი უბრალო ნივთები ვიყიდე ჩემთვაჩემი მეგობრებისათვის.

ხუნჩანგმა რაღაც იოხუნჯა ჩინურად და ანა».

ცნობილმა ჩინეთის მცოდნემ, ბ. რობერტმა კიდევ რამდენიმე წერილი დაბეჭდა ჩიის შესახებ. თავის წერილში «ჩინეთი და ეთი» ჰარტი შემდეგს აზრს გამოსთქვამს ივეერის მოძრაობის შესახებ: «ჰეკინსა და არე მარეში დღემდე ფუფუნი გააქთ ხვს მოკრივეებს, რომლებიც დინჯად მუენ, ანუ რაიმე ნივთებით ვაჭრობენ უცხოელთან; ამასთანავე მოკრივეები დაკვირვებით უგდებენ და სწავლობენ გამარჯვებული ელების ზნე-ხასიათს და იმათ ქცევას, რათა ხლად შეუდგნენ თავიანთ საქმეს, რა წამს შემთხვევა ექნებათ საამისოთ, ან უმაღმთავრობისაგან ბრძანება მოუვათ. ამავე ჩინელი ხალხის მომეტებულ ნაწილს არც ვს წარმოდგენა იმის შესახებ, თუ რისთვის ჩინეთში მოსული ამოდენა უცხოეთის ის ისე უყურებს ამათ, როგორადაც უსის და ავაზაკების ბრბოს, რომლებიც ენ, სცარცვავენ და ანადგურებენ ყველა, მაგრამ ერთ მშვენიერს დღეს გაჰქრებიე, როგორც წინანდელი ყაჩაღები გამქრაოდმე და თავს დაანებებენ ჩინეთს».

მდეგ ჰარტი შეეხება იმ საკითხს, რომ ას ჰსურს დაამყაროს ჩინეთში წესიერება ონიერობა და ამტკიცებს, რომ ჩინელები მეტ პატივსა სცემენ კანონებს და მსაჯულებს, სანამ თითონ ევროპიელები. ნელები კარგად იქცევიან, მტკიცედ ასრუკანონებს, ჭკვიანები, ყაირათიანები და ი არიან; იმათ ყველაფრის შესწავლა შეუძლიანთ, ყველაფერი გამოუვათ ხელიდან; ისინი მეტად ზრდილობიანები არიან; თაყვანსა სცემენ ნიჭსა და ისე მტკიცეთ სწამთ კანონები, რომ ვერ გაუგიათ, თუ რა საჭიროა ძალის დატანება და მოხმარება ამ კანონების შესასრულებლად. ისინი აღტაცებაში მოდიან ლიტერატურისაგან და ყველგან სალიტერატურო კლუბებს ჰმართავენ მწერლობის ნაწარმოების გასაცნობად; იმათ მშვენიერი ზნეობრივი მოძღვრება აქვთ, ისინი დიდ სულოვნები და ქველ-მოქმედნი არიან და ბევრ კეთილ საქმეს სჩადიან; იმათ არასოდეს არ ავიწყდებათ სხვისა სიკეთე და ერთი ასად იხდიან სიკეთის სამაგიეროს. თუმცა ჩინელებმა იციან, რომ ფულს ბევრი შეუძლიან, მაგრამ იმათი აზრით მარტო ფული არა კმარა, რომ კაცმა საყოველთაო პატივისცემა დაიმსახუროს; ისინი ბუნებით მეტად ნიჭიერები არიან და იმათი გონებისა და ჭკუის გამჭრიახობა სწორედ რომ საკვირველია; ისინი—მშვენიერი ხელოსნები და საიმედო მუშები არიან; პატიოსნობა და სიხალისი იმათი ხომ ყველას უკვირს, ვისაც კი ამათთან საქმე ჰქონია».

ახალი ამბავი

✦ გავახსენებთ მკითხველებს, რომ დღეს, 12 საათზედ, ტფ. სათავად-აზნაურო ბანკის სადგომში დანიშნულია კრება ქართველ სტუდენტების დახმარების საქმის მოწყობისათვის.

✦ მკითხველებს ეხსომებათ, რომ ტფილისის სათავად-აზნაურო სააღგილ-მამულო ბანკმა კავკასიის სამეურნეო საზოგადოებასთან სასტატისტიკო ბიუროს დასაარსებლად გადასდო ყოველ-წლობით 1000 მანეთი სამეურნეო თანხიდან. რადგანაც ამ თანხის გადადება გამოუწვევია იმ გარემოებას, რომ თავად-აზნაურთა ბანკის წარმომადგენელთა კრება დაინტერესებულია ჰქონდეს ნამდვილი ცნობები ტფილისის გუბერნიის მეურნეობის მდგომარეობის შესახებ, ბანკის ზედამხედველ-კომიტეტმა ამ მიზნის მისაღწევად ამ დღეებში შემდეგი წინადადება მისცა სამეურნეო საზოგადოების საბჭოს: 1) ორი წარმომადგენელი იქმნეს ბანკიდან გამგეობისა და ზედამხედველ კომიტეტის დანიშვნით, 2) შევსებულ იქმნეს სასტატისტიკო ბიუროს წესდების პროექტი იმ მუხლით, რომ ბიუროს მოქმედება ჯერ-ჯერობით განისაზღვროს მხოლოდ ტფილისის გუბერნიით და 3) შეტანილ იქმნეს პროექტში განსაკუთრეგულიპარაგრაფი, რომლის ძალითაცბიურო ვალდებული იქმნეს წარუდგინოს ხოლმე ბანკს განსაკუთრებული დაწვრილებითი ანგარიში, თუ რაში დახარჯა ბიურომ ბანკის მიერ გადადებული ფული. ბანკის ზედამხედველ კომიტეტის ეს წინადადება განიხილა სამეურნეო საზოგადოების საბჭომ გუშინ წინ, 16 თებერვალს, და დაადგინა მიიღოს იგი და ახლო მომავალში წარუდგინოს დასამტკიცებლად სამეურნეო საზოგადოების წევრთა საზოგადო კრებას.

✦ დღეს, ნაშუადღევის 1-ლ საათზე, ტფ. ვაჟთა 1-ლ გიმნაზიის დარბაზში მოხდება კრება რუსეთიდან გადმოსახლებულთა დამხმარებელის საზოგადოების წევრთა.

✦ 15 თებერვალს მოხდა საზოგადო კრება გეოგრაფიულ საზოგადოების კავკასიის განყოფილების წევრთა. კრებაზე წაკითხულ ანგარიშიდან სჩანს, რომ საზოგადოების განყოფილებაში 1900 წელს ყოფილა 53 წევრი: შემოსავალი ჰქონია განყოფილებას—3453 მან. 60 კ., გასავალი—2336 მან. 44 კაპ.; ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ კრებამ მოისმინა ორი სამეცნიერო მოხსენება და ბოლოს მოახდინა არჩევნები ახალის წევრებისა. სულ არჩეულ იქმნა 26 წევრი, მათ შორის 4 ქართველი: ბ.ბ. თაყაიშვილი, ჯანაშვილი, ყიფშიძე და მაჭავარიანი.

✦ ტფილისის გუბერნატორის თანამდებობის აღმასრულებელის წინადადების თანახმად, კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო საზოგადოების საბჭომ წარუდგინა გუბერნატორს ცნობები ტფილისის საბაღოსნო სკოლის 1900 წლის განმავლობაში მდგომარეობის შესახებ; როგორც ამ ცნობებიდან სჩანს, გასულ 1900 წელს საბაღოსნო სკოლაში ყოფილა სულ 69 მოსწავლე; ამათგან მოსამზადებელ კლასში 26, პირველში—11 და მეორესა და მესამეში—თექვსმეტ-თექვსმეტი. სკოლის შესანახად აღნიშნულ წელს დახარჯულა სულ 19,896 მან. 21 კაპ., ამ ფულიდან სამეურნეო საბჭოს მიწად-მოქმედების უწყებიდან მიუღია შემწეობად - 3,224 მან. 4 კაპ., 55 მოსწავლესაგან და 14 პრაქტიკანტისაგან შესანახავი ხარჯი—9,698 მან. 50 კაპ., თვით საზოგადოებას გადაუდვია თავისი საშუალებიდან—3,380 მან. 16 კაპ., სკოლის ბაღის შემოსავალი—1,405 მან. 22 კაპ., ზოგიერთი შემთხვევითი შემოსავალი—1,178 მან. და სხვა და სხვა ქველ-მოქმედთაგან—509 მან. 85 კაპ..

✦ ტფილისში დაბრუნდა ტფილისის ოლქის სასამართლოს ბრალმდებელი ბ. ნიმანდერი.

✦ ბრალმდებლის ამხანაგად ყოფილი კრასოვსკი ჩაირიცხა ტფილისის სამოსამართლო პალატის ოლქის ნაფიც ვექილთა შორის.

✦ ახლად დანიშნული ტფილისის პოლიცპეისტერის თანაშემწე თ. სიდომონოვ-ერისთავი გუშინ, 17 თებერვალს, წარუდგა კავკასიის მთავარ მართებელს თ. გოლიცინს.

✦ ქუთაისის გუბერნიის სახელმწიფო ქონებათა მმართველი ბ. ზელენინი გადაჰყავთ ამიერ კავკასიის სხვა გუბერნიაში ამავე თანამდებობაზედ.

✦ რადგანაც ქალაქი მეტად საჭიროებს ფულს ქალაქის საქმეების მოწესრიგებისათვის, ტფილისის ქალაქის გამგეობას განზრახვა აქვს მოახდინოს რეალიზაცია მე-3-ე საობლიგაციო სესხისა მარტში, თუ ფულის ბაზრის პირობები მეტად საზარალო არ იქნება.

✦ როგორც ვიცით, ტფილისის ქალაქის მოურავმა სთხოვა ბ. გუბერნატორს რაც შეიძლება მალე დაამტკიცოს საბჭოს დადგენილება შესახებ იმ კომისიის შედგენისა, რომელმაც უნდა გამონახოს ქალაქის ქუჩების მოკირწყვლისთვის საჭირო საშუალება. გუბერნატორმაც აასრულა ეს თხოვნა; ორჯელ იყო დანიშნული ხსენებულ კომისიის სხდომა და არც ერთხელ კი არ შესდგა, რადგან კომისიის წევრებმა არ ინებეს მობრძანება.

ეღირსება ტფილისი მოკირწყლულ ქუჩებს ამისთანა «ინტელიგენტ» პატრონების ხელში?

✦ ,,ჰელიოსის‘‘ ფირმის წარმომადგენელთ ზიკვარტმა და კონმა სთხოვეს ქალაქის გამგეობას, რათა 25 თებერვლამდე დაენიშნოს მათ ვადა ქალაქის ელექტრონით განათების დაწვრილებითი პროექტისათვის, მაგრამ იმ პირობით კი, რომ მათ ჯარიმა არ გადაახდევინონ. ქალაქის გამგეობამ არ შეიწყნარა ეს თხოვნა.

✦ ტფილისის გუბერნიის ადმინისტრაციამ გაგზავნა გუბერნიის ექიმის თანაშემწე ბ. ბროძელი ბორჩალოს მაზრაში, რადგან ცნობა მოვიდა, რომ ს. არახლოში და წალკის ხეობაში გადამდები სენი არის გავრცელებულიო. ბ. ბროძელის იქ ჩასვლამდე ეს ადგილები მოუვლია სოფლის ექიმს და აღმოჩენილა, რომ წალკის ხეობაში ქუნთრუშა ყოფილა გავრცელებული და არახლოში კი არავითარი გადამდები ავადმყოფობა არ ყოფილა.

✦ ყრუ-მუნჯთა სამზრუნველოს ტფ. განყოფილების დამფუძნებელ წევრთ განზრახვა აქვთ დაარსონ, გარდა თავ-შესაფარისა, სკოლაცა (50 მოსწავლესათვის) და ამბულატორიაც ყურით და თვალით ავათმყოფთათვის. ერთი დამფუძნებელთაგანი უფასოდ იძლევა სკოლისათვის საჭირო ადგილს. სკოლა, დაახლოვებულის ანგარიშით, უნდა დაჯდეს 8000 მანეთი.

✦ კავკასიის ოფიცერთა ეკონომიურის საზოგადოების გამგეობამ ამ დღეებში მისწერა კავკასიის სამეურნეო საზოგადოების

—როგორ თუ? ჩემს სახლში მევე მლანძ!!

—მეც დაფიცებული ვარ, რომ სწორედ პარაკო და მართალი პირდაპირ ვამხი—დამშვიდდით, ჩემო მეგობარო!.. კარგს ლს, კაი გამგონიც უნდაო!... დამდი და შემდეგ უფრო დალაგებით მოპარაკები...

წერილი იმერეთიდან

ოცე საუკუნე რისხვით და გრგვინვით ევლინა ჩვენ, იმერთა. არ გაევლო ჯერ რს, რომ ცა მოიჰმუხნა, ტყვიის ფერი ბლები მთა-გორასავით წამოიყუყნენ ლეთისაკენ და ნელ-ნელა გადმოექანქუთაისისკენ. იგრიალა ცამ, გაჰყარა რწკლები და მეხად დაეცა ქუთაისის ვარსა. ყველა შეშფოთდა, უნებლიედ ვარი გადიწერეს. ვინ იანვარი და ჰექალი, ელვა და მეხიო, გაიძახოდა ყვეგანთიადისას, როდესაც თენდებოდა მეტი იანვარი, ისე ჩაბნელდა, რომ მოგახსენოთ; ერთის სიტყვით, „მეექვამიდან დაბნელდა ყოველი ქვეყანა, ე მეცხრე ჟამამდე“; კრეტსაბმელი იგი ისისა განიპო ორად, „ზეიდან ვიდრე მდე, მთელი ქუთაისი შეიძრა, კლდენი მახლობელთა მთათანი განჰსქდეს, მრავალნი საფლავნი აღეხვნენ“, საფლავთაგან შესვენებულთა გვამთა თავნი წამოჰყვეს და ეოცებოდათ ბუნების სიმკაცრე, ასე პირქუშად მოვლენილი ქუთაისზე... დიაღ, გათენდა დილა ზარ-დამცემი... ვაი, იმ დღისა მომსწრეს!!.. ეს დღე გახლდათ ის ავად სახსენებელი დღე, როდესაც ქუთაისის ქალაქის თავმა ლოლუამ უარ ჰყო ქუთაისის ლალობა... ეს ის დღე იყო, როდესაც სამ-ტოტა მუხის მეხმა ერთი დიდი ტოტი ჩამოხლიჩა და ჩაიტანა მიწაში. მთელი ქუთაისი შეშინებული ღამის სიმკაცრით, ბუნების რისხვით, დილით გაოცებით უყურებდა დამშვიდებულს დღესა და ახალ ამაისაგან დარეტიანებული გონს ვერ მოსულიყო. იყო ერთი ჩოჩქოლი, ბჭობა, მითქმა-მოთქმა და ვაი-უშველებელი.—დაობლდა ქალაქი, მოვარდა მას მარჯვენა მხარი, ბუხბუხებდა ერთი ჩამსხვილებული კაცი: „გიხაროდენ და მხიარულ იყვენით თქვენ, წევრნო ოპოზიციისანო“!...

—დაირღვნენ ბჭენი ჯოჯოხეთისანი, იძახოდნენ მეორეგან.

ჯერ ჩოჩქოლი ისევ იყო, რომ ბულვარს ჩამოუარა რამდენიმე საკინძ-ჩახსნილმა და თავზედ ნაცარ გადაყრილმა კაცმა, რომელთაც გვერდ მისდევდნენ შავ-მანდილოსანნი ბანოვანნი; ამ პროცესიამ გასწია სამგლოვიარო ზარით და მიადგა იმ ყუდეს, სადაც განისვენებდა მათი გულის მომწყვლელი, მათი გულის დამაობლებელი „გმირი“....

ქუთაისში ეს ყეენობა რომ გათავდა, მერე ბათუმმა მისცა ბანი. აქ დიდიხანია სჭექავს და ქუხს ერთი ვაჟბატონი და ამ უწვიმო ჭექა-ქუხილით მოსვენებას არავის აძლევს. კაი ხანია ხმას არა სცემდნენ ამ ბატონსა; ფიქრობდნენ, ყბედს ყურის მოყრუება და მუნჯობა მოჰლალავსო. მაგრამ ანგარიშში მოსტყუვდნენ. მან მაინც თავისი უმსგავსო ჭიანურის დაკვრა არ მოჰშალა; არ იკმარა ათასი ცილის წამება, შესმენა და ბეზღობა, რომელსაც მან ბაზარიც უპოვა თავის მგზავს, სულით და გულით დაქუცმაცებულს, კაცუნებ შორის. ეს გახლავს ბ. პალმი. ბოლოს იფიქრეს: მოდი გავახმოსნოთ, თვისის საკუთარის თვალებით რომ ჩაიხედავს ქალაქის საქმეებში, იქნება ტვინი გადაუბრუნდეს და სწორ-მსჯელობას მიჰყოს ხელიო, მაგრამ დაავიწყდათ ბრძნული ნათქვამი: „ავი კაცი აღდგომასაც ავიაო“, ანუ—„ავსა კაცსა ავი სიტყვა ურჩევნია სულსა, გულსა“-ო. უფრო უარესი ჩაიდინა და აი მთელმა საბჭომ გაჰკიცხა არა-კეთილი სინიდისიერის მოქმედებისათვის. მაგრამ რა? ამისთანა კაცისათვის „აჩი“ არა ფერია; იგი ძველს გზას არ დაადგებს. რად მოქმედობს ასეო, იკითხავს ზოგიერთი. ადვილი ასახსნელია: ზოგიერთი კაცი, თუ ფონს გასვლა სწადიან და მით თავის გამოჩენა, უჭკუობისა და უსულობისა გამო მიჰმართავს ხოლმე ადვილ საშუალებას—თავის გაუკვდავებისათვის—ბოროტებას; კეთილის ჩადენა მძიმე ტვირთია უმრავლესობისათვის, ბოროტისა კი—ხელმისაწვდენია; მიმდევარი, ბანის მიმცემი, ტაშის დამკვრელი ბევრი უჩნდება. თუმცა ქუთათურს გმირს და ბათუმის მეჭორეს ძალიან ჩაჰკრეს ცხვირში, ძმარ-ნალველი წაადინეს, მაგრამ, როგორც ვსთქვით, ამათთანა გმირებისათვის „აჩი“ არაფერია, ხოლო საზოგადოებისათვის კი დიდად საგულისხმიერო.

თლაფსუ კვირაია

საბჭოს, რომ რადგანაც ოფიცერთა ეკონომიურს საზოგადოებას აქვს სურვილი კავკასიის მომავალ სამეურნეო გამოფენაზე მონაწილეობა მიიღოს თავისის საკუთარის პავილიონის გამართვით, სადაც გამოფენილი იქმნება მისი სახელოსნოების ნაწარმოები, ამიტომ გვიჩვენეთ—ვის მივმართოთ, რომ ყველა ამ საქმის შესახებ აღძრულ კითხვებზე დაკმაყოფილება მივიღოთო.

◆ რუსეთის სატეხნიკო საზოგადოების ბაქოს განყოფილების წარმომადგენლებად კავკასიის სამეურნეო-სამრეწველო გამოფენის საქმეების მომწყობ კომიტეტში დაინიშნენ სამთო-ინჟენრები: კ. ი. ხატისოვი და პ. ვ. ბრაილოვსკი.

◆ ხვალ, 19 თებერვალს, ქალაქის საბჭოს მორიგ კრებაზე განსახილველად დანიშნულია შემდეგი საქმეები: ქალაქის თვით-მმართველობის ამა 1901 წლის შემოსავალ-გასავლის ხარჯთ-აღრიცხვა, არჩევანი კავკასიის სასოფლო-სამეურნეო და სამრეწველო გამოფენის გამგე-კომიტეტში მონაწილეობის მისაღებად საბჭოს წარმომადგენლებისა; დადგენილება ქალაქის სასწავლებელთა გამგე-კომისიისა ტფილისში განზრახულ საშუალო სამხატრო სასწავლებლის შესანახად ფულით შემწეობის აღმოჩენის შესახებ და სხვანი. სულ საბჭოს განსახილველად დანიშნულია 8 საქმე.

◆ ხვალიდან სახაზინო თეატრში იწყება საოპერო წარმოდგენები, რომლებშიაც მონაწილეობას მიიღებენ გამოჩენილი და ცნობილი არტისტ-მომღერლები: ტეტრაცინი, ადელ ბოლსკა, იაკოვლევი, ტერიან-ყორღანოვისა და სხვანი. ფასები მომატებულია.

◆ საქართველოს სამხედრო გზა შეიკრა: კობსა და გუდაურის შუა დიდი თოვლი მოვიდა; თოვლი და ქარ-ბუქი ჯერაც არ შეწყვეტილა.

◆ ტფილისის გუბერნიის ადმინისტრაციამ ვერ სცნო შესაძლებლად დაემტკიცებინა საბჭოს დადგენილება, რომლის ძალით ტფილისის პოლიცმეისტერს უნდა მისცემოდა სესხად (უსარგებლოდ) 1500 მან. დასახმარებელ კაპიტალიდან ეტლის შესაძენად, რადგანაც ამ კაპიტალს თავის საკუთარი დანიშნულება აქვს. როგორც გვატყობინებენ, თვით ადმინისტრაცია აძლევს ბ. პოლიცმეისტერს საჭირო ფულს ხსენებულის მიზნისათვის.

◆ ზუბალოვისა და თამამშევის ქარვასლაში რომ ცეცხლს აქრობდნენ, ცეცხლის მქრობელ რაზმის რამდენიმე მოსამსახურეს სრულებით უმიზეზოდ ნაჯახით გაუჭრიათ სამიკიტნოში ღვინის ტიკი. მიკიტანს უჩივლია პოლიცმეისტერთან, რომელსაც მიუცია მისთვის 55 მ., დაუჯარიმებია და დაუსჯია დამნაშავენი.

◆ გამოვიდა და დაურიგდა ხელის-მომწერლებს ჟურნალ „მოამბის“ პირველი ნომერი შემდეგის შინაარსით: ა) „კერა“, მოთხრობა ანასტასია ერისთავი-ხოშტარიასი. —ბ) „პაწას“, ლექსი სა—ისა.—გ) „წუთისოფელი“, მოთხრობა (დასასრული) ს. ო—ასი.—დ) „ტარტიუფი, ანუ მუზმუზელა“, კომედია ხუთ მოქმედებად მოლიერისა, თარგ. ი. მ—ნისა.—ე) „სამეგრელოს აღწერა“, (გაგრძელება) არქანჯელო ლამბერტისა, (თარგმანი იტალიურით).—ვ) „გურია-აჭარა“, თ. სახოკიასი და ზ) უცხოეთის მიმოხილვა.

◆ 15 თებერვალს პოლიციამ შეიპყრო ქ. თელავის მცხოვრები ბეგლარ ავეტიკოვი, რომელიც, ეს რამდენიმე ხანია, თურმე პოლიციას ემალებოდა. ავეტიკოვს ჰბრალდება, რომ მას ცატუროვისათვის სამსახურის დროს მოუპარავს სხვა და სხვა ნივთები და აქამდე სადღაც იმალებოდა.

◆ პოლიციის მე-5 ნაწილში პოლიციამ დააპატიმრა ქუთაისის გუბერნიის მცხოვრები გლეხი ივანე ჩხაიშვილი, რომელსაც პუშკინის ქუჩაზე 14 თებერვალს ყარამან აბერლენის საძეხვე დუქნიდგან მოეპარა შაშხები და გაქცეულიყო.

◆ 14 თებერვალს პოლიციის მე-5 ნაწილში რაჭის მაზრის მცხოვრებს ალექსი სხირტლაძეს განუცხადებია, რომ ამ 9 დღის წინად ილია ხაჩერაშვილმა ვერცხლის ქამარი 45 მან. ღირებული და შვიდმანეთიანი საპაპიროზე მომპარაო; პოლიციის მოხელეს მახვილაძეს კიდეც მიუგნია და დაუჭერია ხაჩერაშვილი, რომელიც გამოტეხილა ქურდობაში და განუცხადებია, რომ მოპარული ნივთები მივყიდე ტერ—გრიქოროვს 3 მანეთადაო. ტერ. გრიქოროვი ამ დანაშაულობაში არ გამოტეხილა, ხოლო სხირტლაძისათვის კი მიუცია 25 მანეთი, ოღონდ საქმე მოსპე და პასუხის გებაში ნუ მიმცემო. პოლიციამ აგრეთვე დააპატიმრა ტერ-გრიქუროვიც.

პროვინცია

ბაქო. გაუთავდათ ბაქოელებსაც ყველიერი და დადგა მარხვა სინანულისა. მართალი რომ ვსთქვათ, იმოდენი ცოდვა, ვგონებ, არც ერთს ქალაქს არ უნდა ჩაედინოს წელს, რავდენიც ბაქოს მილიონერებმა ჩაიდინეს სწორედ დიდ მარხვის მოახლოვების წინეთ. მათისა და მათ მოხელეთა უზრუნველობით ჯოჯოხეთის ალმა იმსხვერპლა მრავალი ადამიანი—ქალი და კაცი, დიდი და პატარა. ხმა დადის, რომ დამწვართა რიცხვი ოთხასამდის უნდა იყოს. არ შემიძლია, არ გადმოგცეთ კიდე ერთი ეპიზოდი ამ უბედურებისა. აფიცერი თავისი ახალგაზდა მეუღლით მისულა რკინის გზის სადგურზე და სადაც აპირებდნენ გამგზავრებას, მაგრამ ადრე უთვილა და ამიტომ ბარგი იქ გაუშვიათ და თითონ წასულან სანახავად «თეთრ» ქალაქში, სადაც ნობელის ნავთსაცავს სამი დღე ცეცხლი ეკიდებოდა. მაგრამ, მათდა საუბედუროთ, ისინი სწორედ იმ დროს მომწყვდეულან იქ, როცა მიდებიდან ნავთმა გამოხეთქა და მთელ მიდამოს ცეცხლი მოედო. რაღა თქმა უნდა, ორივენი დამწვარან.

დაზარალებულთა დასაკმაყოფილებლად ას ორმოცი ათასი მანეთი გამოუმეტებიათ მილიონერებს, მაგრამ დამწვრებს რაღას უშველიან.

ისინი, რომელთაც ცოლ-შვილი დაეწვათ და თვითონ ცოცხალნი გადარჩნენ, ძლიერ თურმე ემუქრებიან ბბ. ინჟენერებს, რომელთა უზრუნველობით ესეთი ჯოჯოხეთის ცეცხლი გაჩნდა.

როსაკვირველია, რომ აქაური გაზეთი «კასპი» დადუმებულა და არასოდეს არ აცხადებს ამ საშინელი უბედურების შესახებ იმ დროს, როცა სატახტო ქალაქების გაზეთებმა ერთი ალიაქოთი ასტეხეს. მაგრამ ჭკვიანი გაზეთია: განცხადებების დაბეჭდვას ამჯობინებს, რადგანაც ასეთ მასალის დაბეჭდვაში ფულს აძლევენ; სხვა ხეირიანი რომ რამე დაბეჭდოს, ხომ თვითონ უნდა გაიღოს ფული.

დღეს აქ ერთს სომხის მაღაზიას სადამოს რვა საათზედ ეწვივნენ ავაზაკები. მაგრამ მასპინძელი შინ დახვდათ და, როცა ერთი მათგანი ფანჯარიდან შედიოდა, რევოლვერი ესროლა და იქვე მოკლა. დანარჩენი სტუმრები კი გაიქცნენ.

წ—ბელი

დ. ხონი. ქუთაისის მაზრაში ხონს სხვა საზოგადოებათა შორის უპირველესი ადგილი უკავია როგორც სკოლების რიცხვით ისე ცხოვრების სხვა მხარეებითაც; განსაკუთრებით სკოლებით შეუძლიან ხონს დაიკვეხოს: აქ არის საოსტატო სემინარია, პროგიმნაზია (დაარსებული ილია ხონელის მიერ), მარინეს სასწავლებელი, სადაც არის ოთხასზედ მეტი მოსწავლე, საქალაქო სასწავლებელი, რომელშიაც არის ხუთასზე მეტი მოსწავლე, ორი ორ-ოდ კლასიანი სკოლა, სახელოსნო სკოლა და ოთხი სამრევლოც. წლეულს სემინარიაში დაამთავრებს კურსს ჩვიდმეტი კაცი, მათ შორის ოთხი რუსია, დანარჩენი ქართველები. სულ სემინარიაშია ორმოცდა ათი კაცია, ამათ შორის მხოლოდ შვიდია უცხო ტომის, დანარჩენები სულ ქართველებია.

ხონში თითქმის ყველა ვაჭრობით ცხოვრობს, უმცირესი ნაწილი კი მიწის მუშაობას მისდევს. მოჰყავთ აგრეთვე აბრეშუმი, აკეთებენ შალებს, დარაიებს და სხვ.

ხონის ბაზარი შედარებით ლამაზია; აქ ოთხასმდის ექვს რიგათ ჩამწკრივებული დუქნები და მაღაზიებია. მათ შორის ორი წიგნის მაღაზიაც ხონელებს ფოტოგრაფიაც აქვთ. ეხლახან მათ სავაჭრო ბანკიც დაიარსეს.

აქვე ბაზრის ახლო არის აფთიაქი, სა:ფთიაქო საწყობი და აბრეშუმის ამომღებ—დამხვევი ქარხანაც. ხონში სამი ექიმია, მაგრამ ესენიც ძლივს ასდიან ხალხის მოთხოვნილებას.

ვარლამ ხუროძე

ქ. თელავი. 10 თებერვალს სომხეთა საქველ-მოქმედო თეატრში, დილის 11 საათზე, სახალხო წარმოდგენა იყო გამართული თელავის სცენის მოყვარეთაგან. ითამაშეს ორი ვოდევილი: «შიშს დიდი თვალები აქვს» რუსულიდან და «ოსკან პეტროვიჩი ჯოჯოხეთში» სომხურიდან. პირველმა პიესამ უფერულად ჩაიარა, რადგან ჯერ თვით პიესა უშინაარსოა და ახლა მოთამაშეთაც გააუშნოეს. მეორე ვოდევილმა უკეთ ჩაიარა, თუმცა დაჭეშმარიტებით რომ ვთქვათ, რეპეტიციას უფრო ჰგვანდა, ვიდრე წარმოდგენას. შემდეგ გაიმართა დივერტისმენტი. აიხადა ფარდა და მოგვესმა «მაყრული». ხორომ ბ. ელიზბარაშვილის დოტბარობით შეასრულა ოთხი სიმღერა: «ადსდეგ გმირთ-გმირო», «ყვედა სდუმდა», «ჩუხჩურით ჩამორბოდა» და «დაჟვარდ ცაზე». ეს უკანასკნელი საზოგადოების თხოვნით გაიმეორეს. ბ. გამყრელიძემ იმერული სცენები ცოცხლად და კარგად წაიკითხა და საზოგადოებაც ბევრი აცინა. სხვათა შორის, ქ. ზარათიშვილისამ წაიკითხა ორი ლექსი. მიუხედავად ბევრის ნაკლისა, მაყურებელნი ნასიამოვნები დარჩნენ და, იმედია, ჩვენი ახალგაზდობა შემდეგშიაც გაჰმართავს ასეთ სახალხო იაფ-ფასიან წარმოდგენებს და ამით საშუალებას მისცემს წარმოდგენის ნახვისას ამას მოკლებულ ხალხს.

დამსწრე

საღამოს დეპეშები

17 თებერვალი

პეტერბურგი. გამოცხადდა უმაღლესი ბრძანება იმ კონვენციების და დეკლარაციების დამტკიცების შესახებ, რომელნიც ხელმოწერილ იქმნენ გააგის სამშვიდობო კონფერენციაზე 1899 წ. 17 (29) ივლისს.

ხელმწიფე იმპერატორმა კეთილ ინება და ნება დართო ყოვლად უსამღვდელოების იოანიკი არხანგელელის სამსახურიდან დათხოვნაზე, ძალ-ღონის დასუსტებისა გამო, და იაროსლავის ეპარქიის ვიკარის ყოვლად უსამღვდელოესის იოანიკი უგლიჩელის არხანგელის და ხოლმოგორის ეპისკოპოსად დანიშვნაზე.

16 თებერვალს პეტერბურგის ბირჟაზე გაიხსნა საფონდო ბირჟის საბჭო ფინანსთა მინისტრის თავმჯდომარეობით.

საერო განათლების მინისტრს სხვა და სხვა ქალაქებსა და დაწესებულებათაგან თანაგრძნობის დეპეშები მოსდის.

მელბურნი. რუსეთის თანხმობა ავსტრალიის პარლამენტის გახსნის დროსათვის კრეისერის გაგზავნაზედ სიამოვნებას იწვევს ყველაში.

პეკინი. ელჩების და ჩინეთის რწმუნებულთა დღევანდელ სხდომაზედ გერმანიის ელჩმა წარადგინა მოსაზრებანი, რომელთა მეოხებით უნდა დაჩქარდეს ზოგიერთ ქვემომოყვანილ მუხლების შესახებ მოლაპარაკება: მე-5 მუხლისა—იარაღის შეტანისა და სხვა საომარ მასალის ნაწარმოებთა შესახებ, მე-7 მუხლი—საელჩოების დაცვის შესახებ, მე-8—ტაკუსა და პეკინს შუა სიმაგრეების გაკეთების შესახებ, მე-9—პეკინსა და ზღვის შუა მთავარ სტრატეგიულ ადგილების დაჭერისა და მე-12—ცუნგლი იამენის შეცვლისა და ელჩების მიღების დროს ჩინურ წესებს მოსპობის შესახებ.

უტრეხტი. კრიუგერის მახლობელთ არა სწამთ ბოტასაგან იარაღის დაყრის ამბავი. თუმცა, ასეც რომ იყოსო, ამბობენ ისენი, ბოტას იარაღის აყრა ვერ მოსპობს ომს, იმიტომ რომ ბოტას არა აქვს რწმუნება ომის მოსპობის შესახებ მოლაპარაკება იქონიოს. ესრეთი მოლაპარაკება შეუძლიან მხოლოდ ტრანსვაალის მთავრობას, რომლის მეთაურად დროებით შალკ-ბურგერია.

ბერლინი. ვალდერზეე პეკინიდან იტყობინება, რომ ტიანძინიდან მიმავალ ამხედრებულ ქვეითა ჯარის რაზმს 12 თებერვალს ხუნხუზებთან შეჯახება მო[ს]ვიდა [illegible] ბრბოსთან და გაჰფანტა იგი; უკანასკ[ნელთ] დაჰკარგეს ას[ი] [illegible] ცი მოუკლეს.

ლისაბონი. [illegible] დგინა გამოეცხადოს რუსეთის იმპერა[ტორის] მადლობა გააგაში საერთაშორისო სამე[დია]ტორო სასამართლოს დაარსების თაოს[ნო]ბისათვის. ეს დადგენილება ეცნობა რუს[ეთის] აქაურ ელჩს.

ვენა. ფრანც ფერდინანდის განცხად[ების] განსახილველად, რომელიც შეეხება მა[ს] გრაფინია ხოტეკის ქორწინების საქმეს, კრიფა ამ საქმისათვის ამორჩეული კომ[ისია] ხანგრძლივის კამათის შემდეგ მიღებულ[...] მნა გრამბეირის წინადადება—მადლობი[...] მნას მიღებული მხედველობაში ერ[...] ცოგის განცხადება.

ლონდონი. კიტჩენერი პრეტორი[იდან] იტყობინება, რომ დევეტი ხელ-ახლად [...] ლებული შეიქმნა ორანჟეს მდინარეს ჩ[...] ლოეთ ნაპირისაკენ წასულიყო. კაპის ა[...] შენიდან ბურები განდევნილ იქმნენ. [...] ბური ტყვედ იქმნა წაყვანილი, დანარჩე[ნი] გაიფანტნენ. კიტჩენერის ჯარის 80 მ[...] ლელს თავს დაეცნენ რიცხვით მეტი ბ[...] ბი და მსროლელები ხანგრძლივის ბრძო[ლის] შემდეგ დამორჩილდნენ. ოცი კაცი დ[...] ბრძოლის ველზე მოკლულ-დაჭრილი.

პეტერბურგი. დილით მოხდა ექიმთა [...] ბა, პროფესორის ბერგმანას თანადასწრე[ბით] რომელზედაც მინისტრ ბოგოლეპოვის მ[დგო]მარეობა სანუგეშოთ იქმნა ცნობილი. [...] მყოფს ღამე კარგად გაუტარებია, სიც[ხე] 37,3, მაჯა 76, სუნთქვა 16; ნახველს სი[სხლი] ნაკლებად ღა ამოსდევს, ყლაპას კი უშ[...] გარეგან ჭრილობა თითქმის შეხორ[ცდა] ტყვიის აღმოსაჩენად ავადმყოფს გაუშ[...] ვენ კისერს რენდგენის სხივების საშუალე[ბით].

პეტერბურგის ბირჟა 16 თებერვალს

ვექსელის კურსი 3 თვით:

ლონდონზე 10 გირვ. სტ.—ში	93,9[...]
ბერლინზე 100 მარკაში	45,8[...]
პარიზზე 100 ფრანკში	37,[...]
ლონდონზე ჩეკები	94,[...]
ბერლინზე „	46,[...]
პარიზზე „	37,[...]
ბირჟის დისკონტი	5³/₄,—7[...]

	მყიდვ.	გამყ.	გა[რიგ.]
4% სახელმწიფო რენტა	—	—	9[...]
4½% შინაგანი სესხი 1893 წ.	—	—	1[...]
4% გირავნ. ფურც. სახელ. საადგ. მამ. ბანკისა	—	96	
5% 1-ლ შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	—	—	335
5% მეორე შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1866 წ.	—	—	29[...]
5% გირავნ. მომგ. ფურც. სახელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა	—	—	2[...]
3½% გირავ. ფურ. იმავე ბანკისა	89	—	
ტფილ. საადგ.-მამ. ბანკის 5% გირავნ. ფურცლ	—	—	
4½% გირავნობ. ფურც. იმავე ბანკისა	87½	—	
ქუთ. საადგ.-მამ. ბანკის 6% გირ. ფურცლ	100	—	
5% გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა	93	—	
5% ობლიგაციები ტფ. საკრედიტო საზოგ.	93	—	
4½% ობლიგაც. იმავე საზოგადოებისა	—	—	

რედაქტორი ალ. ჭყონია. გამომცემე[ლი] ალ. ჯაბად[არი].

განცხადებანი

დაიბეჭდა და გამოვიდა გასაყიდ[ად]

ლექსები

დავით გაბრუაშვილი[ს]

ფასი ხუთი შაური.

ვინც ოც ცალზე მეტს იყიდის ნაღ[დ] მანეთზე ხუთი შაური დაეთმობა.

უმთავრესი საწყობი: „წერა-კითხვის [გამავრცელებელი სა]ზოგადოების“ წიგნის მაღაზიაში.

(10—

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 17 Февраля 1901 г. სტამბა წიგნების გამომცემ. ქართ. ამხ—ბისა, ვანქის დიდი ქუჩა № 27.